

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

7 juni 2005

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2005**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de dames Stern Demeulenaere en Tinne Rombouts
en de heren Karlos Callens en Rudi Daems
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Wim Van Dijck, Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Katleen Martens, de heer Felix Strackx, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Dominique Guns, de heer Paul Wille;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

– Nr. 1-B: Toelichting per programma + Addendum

18-A (2004-2005)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

20-A (2004-2005)

– Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Zie:

19-A (2004-2005)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 4: Amendementen
- Nr. 5-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 5-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 5-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 5-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 5-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Zie ook:

12 (2004)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

17-A (2004-2005)

- Nr. 1-A: Algemene toelichting

INHOUD

Blz.

A. LEEFMILIEU EN NATUUR – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER KRIS PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR	4
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER.....	4
II. BESPREKING.....	5
II.1. Waterzuivering.....	5
II.2. Duingebieden.....	8
II.3. Bodemsanering.....	9
II.4. Natuur, bos en groen	10
II.5. Integraal waterbeleid	11
II.6. Vlaams Fonds Tropisch Bos.....	11
II.7. Mestbeleid	14
II.8. Andere thema's.....	15
III. INDICATIEVE STEMMING	16
B. LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER YVES LETERME, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID	16
C. RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIEN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING.....	17
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER.....	17
II. BESPREKING.....	18
III. INDICATIEVE STEMMING	18

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2005 op 26 mei en 2 juni 2005. Mevrouw Stern Demeulenaere en de heer Rudi Daems brengen verslag uit over het deel Leefmilieu en Natuur, mevrouw Tinne Rombouts over het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en de heer Karlos Callens over het deel Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

Het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid werd op 24 mei 2005 besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 19-A/5-F*). De subcommissie bracht hierover op 2 juni 2005 verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

De commissie behandelde deze uitgavenbegroting samen met de haar toegewezen hoofdstukken van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2005. Daarover wordt afzonderlijk verslag uitgebracht (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 334/6*).

A. LEEFMILIEU EN NATUUR – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER KRIS PEETERS, VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR

I. Toelichting door de minister

De heer *Kris Peeters*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur stelt dat tijdens de begrotingscontrole voor het jaar 2005 oplossingen werden gevonden voor een aantal problemen die ook in de commissie aan bod zijn gekomen.

Per saldo stijgt de reële leefmilieubegroting met 20 miljoen euro. Op basis van de cijfers rijst de vraag waar dat tot uiting komt. Dit komt echter om een aantal redenen niet tot uiting in de begrotingscijfers. In deze begrotingscontrole is de vertaling terug te vinden van de hervorming van de riool-

waterzuivering. Dat slaat zowel op de inkomsten uit heffingen als op de daling van de uitgaven.

De inkomsten uit heffingen op afvalwater dalen met 77 miljoen euro, omdat vanaf dit jaar een deel van deze heffing niet meer door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), maar door de drinkwatermaatschappijen zal gebeuren. Dat vertaalt zich in een daling van de inkomsten van het Minafonds met 77 miljoen euro. Volgend jaar zal deze daling nog veel groter zijn, aangezien de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in 2005 de heffing nog heeft berekend op basis van het saldo van het waterverbruik in 2003.

De uitgaven dalen met 104 miljoen euro, aangezien Aquafin niet meer wordt betaald door het Vlaamse Gewest maar door de drinkwatermaatschappijen, en het Vlaamse Gewest zich beperkt tot een werkingstoelage voor de drinkwatermaatschappijen. Die werkingstoelage compenseert de drinkwatermaatschappijen voor de sociale tarieven die worden toegepast. Het zorgt er in de praktijk voor dat de hervorming voor de consument neutraal is. Deze hervorming heeft dus geen aanleiding gegeven tot hogere kosten voor consumenten en bedrijven.

Uiteraard is er een kleinere BTW-kost voor het Vlaamse Gewest. Dankzij een efficiënt schuldbeheer en een goede kostenbeheersing kon in het voorafgaande budgetoverleg met Aquafin ook de factuur voor 2005 nog verder worden gereduceerd.

Dat is de redenering en de ratio legis voor de stijging van het budget met 20 miljoen euro die niet is terug te vinden in de begrotingscijfers.

In artikel 15 van het begrotingsdecreet werden twee bepalingen opgenomen die volgens de minister belangrijk zijn voor de lokale besturen. Een eerste bepaling machtigt de minister om ten belope van maximaal 5 miljoen euro niet-benutte vastleggingsmachtigingen uit het verleden, ten behoeve van de subsidiëring van investeringen voor afvalpreventie en selectieve inzameling door lokale besturen, te recupereren.

Aanzienlijke bedragen van vastleggingen uit het verleden geven geen aanleiding tot uitbetaling. Het gehanteerde subsidiemechanisme leidt er

immers toe dat, als de gunning van een investering onder de raming blijft, de genomen vastlegging niet meer tijdig – in het begrotingsjaar zelf – kan worden verminderd. Zonder deze decreetsbepaling gaat dat bedrag verloren bij een uitzuivering van het encours. Dankzij deze decreetsbepaling kan het hoofd worden geboden aan de plotse opstoot van subsidieaanvragen van eind 2004, als gevolg van een vermindering van het subsidiepercentage dat inging op 1 januari 2005 en waartoe nog door de vorige regering was beslist. Door deze decreetsbepaling worden de beschikbare middelen in dit dossier verdubbeld.

In hetzelfde artikel 15 wordt een tweede gelijkaardige decreetsbepaling voorgesteld ter waarde van maximum 10 miljoen euro voor de subsidiëring van gemeentelijke rioleringswerken. Door de huidige conjunctuur wordt er sterk onder de raming gegund waardoor belangrijke vastleggingen verloren gingen. Het gaat hier om een stijging van 15 procent.

Inzake het Minafonds heeft de Vlaamse Regering ervoor geopteerd de impliciete schuld in 2005 maximaal terug te dringen. Na correctie stijgen de ordonnanceringskredieten voor de impact van de waterzuiveringshervorming met 75 miljoen euro.

Voor de vastleggingen is er bij een aantal allocaties een stijging. Ten eerste wordt 2,2 miljoen euro toegekend voor subsidies aan milieu- en natuurverenigingen. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de beslissing van de vorige regering.

Binnen de afdeling Europa en Milieu wordt 100.000 euro extra uitgetrokken voor het project Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling (VPWvO) in het kader van het duurzaamheidsengagement dat tijdens de vorige legislatuur is aangegaan.

In het kader van het begrotingsevenwicht is het krediet voor het Vlaams Fonds Tropisch Bos verminderd met 500.000 euro. De minister meent dat, om het voorzichtig uit te drukken, de kwaliteit van de vorig jaar ingediende projecten niet overtuigend was. Het feit dat de opvolging van de projecten is uitbesteed aan een zvw, verhoogt dit vertrouwen niet. Als de kwaliteit en de toegevoegde waarde niet zijn aangetoond, moeten daar de nodige consequenties aan worden verbonden.

De minister stelt dat hij meer vertrouwen heeft in het VPWvO waarbij ook zijn administratie betrokken is.

Wat de bodemsaneringskosten betreft, wordt er 600.000 euro extra uitgetrokken, onder meer voor de opstart van de sanering van Watersite in Vilvoorde.

Voor de terugbetalingen en moratoriumintresten afvalwaterheffing, is er een stijging met 750.000 euro.

Tot slot is er nog de begroting van het departement. In de dotaties aan de VOI's komen de besparingen tot uiting die werden opgelegd inzake de personeelsuitgaven van deze VOI's. Voor het overige werden op enkele posten waar de initiële besparingen moeilijk haalbaar bleken, correcties doorgevoerd. Zo is er 50.000 euro extra voor het project Milieuzorg op School (MOS). Er werd ook 126.000 euro extra toegekend voor de personeelsmiddelen van het Instituut voor Natuurbehoud. Tot slot is er 188.000 euro uitgetrokken voor de investering in informatica voor het Instituut voor Bos- en Wildbeheer.

Na de begrotingscontrole beschikt het departement over 600.000 euro aan extra vastleggingsmiddelen. De minister vindt het positief dat het bij deze begrotingscontrole is gelukt om meer middelen te vinden voor drie speerpunten van het beleid: de bodemsanering, de samenwerking met gemeenten in het afvalbeleid en de ondersteuning van de gemeentelijke rioleringsinspanningen. Hij vindt het ook goed dat een aantal antwoorden werden gegeven op een aantal vragen van de commissie. Het waren engagementen van de vorige regering waarbij getracht werd om deze maximaal te honoreren.

II. BESPREKING

II.1. Waterzuivering

De heer *Patrick Lachaert* stelt vast dat de investeringsuitgaven voor Aquafin met 4,6 miljard euro zijn verminderd. Die besparing is niet zonder gevolgen. In de toelichting staat dat dit opnieuw zal worden bekeken bij de begrotingsopmaak voor

2006. Hij vraagt de minister om dit te verduidelijken.

De heer *Erik Matthijs* vindt dat de begrotingsaanpassing goed oogt. Hij meent dat de minister alleszins is ingegaan op vragen over vele domeinen die in de commissie zijn gesteld. Vermits de heer Matthijs ook een lokaal mandaat bekleedt, zoals nog andere leden van de commissie, wil hij de minister bedanken namens de steden en gemeenten voor de serieuze inspanning van 5 miljoen euro voor de afvalpreventie en voor de subsidies voor de gemeentelijke rioleringen die dringend zijn. De ramingen zijn over het algemeen lager dan wat werd ingeschat.

De heer Matthijs merkt op dat de besparing voor de BTW in feite geen besparing is, want Aquafin heeft telkens die 50 miljoen euro, het verschil tussen de 6 en 21 percent BTW, geleend, eventueel met een gewestwaarborg. De hervorming van de hele sector opent nu heel wat perspectieven. Het dossier, dat lang heeft aangesleept, kan nu vlot worden getrokken.

De heer *Bart Martens* vraagt of er al een traject uitgestippeld is om te komen tot een volledige kostendeckering voor de bedrijven die op de collectieve waterzuiveringsinfrastructuur lozen? Die bedrijven dekken nu met hun heffing bijlange na niet de volledige kosten die de overheid voor de inzameling en de zuivering van het afvalwater maakt, wat een concurrentievervalsing betekent voor de bedrijven die zelf hun afvalwater zuiveren.

Een volgende vraag gaat over het regulerend effect van de heffing op de restozingen in het oppervlaktewater. Onder meer omwille van de kaderrichtlijn Water moet hoe langer hoe meer worden gekeken naar de ecotoxiciteit van het afvalwater. De parameters die nu in de heffingsformule staan, zijn fysico-chemische parameters die op de zuurstofhuishouding en dergelijke slaan, maar die geen beeld geven van de ecotoxiciteit of de schadelijkheid van afvalwater op levende organismen. Het VITO heeft met een aantal proefbedrijven, waaronder Umicore, heel wat testen uitgewerkt en onderzoek verricht inzake het uitwerken van een normering voor ecotoxiciteit. De heer Martens vraagt of de minister concrete plannen heeft om zo'n norm of parameter aan de heffingsformule toe te voegen waardoor de heffingen op de restozingen in oppervlaktewater meer gedragsturend

kunnen worden gemaakt en ervoor gezorgd wordt dat de impact van het afvalwater op de levende organismen daalt?

De heer *Rudi Daems* vindt het goed dat de minister via allerlei creatieve ingrepen de budgetten voor afval en voor riolering verhoogt. Naar aanleiding van het debat over de begroting 2005 had de Groen!-fractie erop gewezen dat de betalingsmiddelen niet zouden volstaan. Nu wordt daar iets aan gedaan.

De spreker heeft de tabel over de evolutie van de beleidskredieten 2003-2005 bekeken. Leefmilieu valt daarin op. Wellicht heeft dat gedeeltelijk te maken met de operatie inzake waterzuivering. Hij acht het nuttig om de zaak even uit te leggen, want hij raakt niet wijs uit het kluwen aan dotaties aan drinkwatermaatschappijen, weg van het Minifonds. Op basis van een eerste lezing, lijkt het volgens hem dat de bedragen niet volledig overeenkomen: 130 miljoen euro wordt gegeven, maar slecht 85 miljoen euro keert terug.

In verband met het waterbeleid merkt de heer Daems op dat de uitgaven voor 'grijs water' (361B6329) met de helft dalen: min 770.000 euro. De verklaring hiervoor in de teksten is dat Europa zijn fiat niet zou hebben gegeven. Dat verwondert hem want vorig jaar gaf Europa al groen licht voor het opstarten van het 'grijs water'-project. Wat is de concrete reden voor het probleem op Europees niveau?

Over de Vlaamse Maatschappij van Watervoorziening (VMW) leest hij dat de verkoop die oorspronkelijk op 120 miljoen euro werd geraamd, wordt opgesplitst in 80 miljoen euro en 40 miljoen euro. Het eerste deel van 80 miljoen euro van de verkoop van de bekkens Kluizen en de Blankaart zou naar de algemene middelen gaan en dus niet terugvloeien naar Leefmilieu. Dat is in tegenpraak met de beslissingen van de vorige Vlaamse Regering, want die stelde dat de middelen van de verkoop van de VMW integraal zouden terugkeren naar het budget van Leefmilieu.

De heer *Karlos Callens* heeft een vraag over de milieuconvenants. De spreker begrijpt dat de minister hem vandaag niet kan antwoorden. In hoeverre hebben de gemeenten milieuconvenants afgesloten? Hoe ver zijn ze gegaan? De heer Callens heeft gemerkt dat er 10 miljoen euro extra

werd ingeschreven voor waterzuiveringsinstallaties, die, naar hij meent, gelinkt zijn aan de convenants. Hij vraagt of het mogelijk is om een lijst te bezorgen van de gemeenten en de convenants die ze hebben afgesloten? Dat kan bijvoorbeeld interessant zijn om bepaalde gemeenten te stimuleren om toch inspanningen te doen inzake water. De Europese richtlijnen moeten op tijd worden gehaald en ons water moet op tijd gezuiverd worden. Als een aantal gemeenten achterop blijven, voorziet de heer Callens problemen.

Antwoord van de minister en repliek van de leden

Minister *Kris Peeters* verduidelijkt dat de investeringsuitgaven voor Aquafin zijn verminderd. In de toelichting staat dat deze opnieuw zullen worden bekeken bij de begrotingsopmaak 2006. De minister zal de verschillende herschikkingen in verband met Aquafin toelichten.

Vanaf 2005 vervangt artikel 361B4350 (algemene werkingstoelage aan openbare waterdistributienetwerken), waar 263.124.000 euro staat, de artikels 361B4100 (lopende uitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin), dat is -219.261.000, en het artikel 361B6102 (investeringsuitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin), -148.864.000 euro.

De Aquafinfactuur bedraagt voor 2005 ongeveer 351 miljoen euro zonder BTW. Dat wordt gefinancierd met de drinkwaterfactuur, goed voor 88 miljoen euro en 263 miljoen euro algemene werkingstoelagen. Die 263 miljoen euro wordt de facto gefinancierd via heffingen, 153 miljoen euro, en via de dotatie uit de eigen middelen, 110 miljoen euro.

Het nieuwe systeem heeft tot gevolg dat de BTW voor het Vlaamse Gewest wegvalt, waardoor de in het verleden buiten de begroting opgebouwde BTW-schuld, die geprefinancierd is door Aquafin, niet meer verder verhoogd wordt. Vanaf 2006 zal een gespreide terugbetaling plaatsvinden van de uitstaande schuld. Bij de begrotingsopmaak 2006 zal bekeken worden welke bedragen er bestemd worden om Aquafin terug te betalen.

De minister wil er ook de aandacht op vestigen dat de kostprijs van de factuur van Aquafin daalt met ongeveer 25 miljoen euro. Enerzijds wegens de daling van de marktrente en de verbeterde relaties met de financiers nu deze zien dat de onderneming er terug bovenop komt. Anderzijds door het afsluiten van een akkoord om de zogenaamde éénmalige kosten te integreren in de af te betalen factuur. De minister stelt verheugd vast dat Aquafin opnieuw meer werken aanbesteed en dus de opgelopen achterstand begint in te lopen.

Wat betreft de vraag of er al een traject is uitgestippeld om te komen tot een volledige kostendekking voor de bedrijven die op de collectieve waterzuiveringsinfrastructuur lozen, is er een afspraak binnen de regering dat de oefening betreffende een correcte kostenallocatie tegen het einde van het jaar klaar moet zijn. De administratie van de minister is daar op dit moment volop mee bezig.

Principieel is de minister er niet tegen dat er concrete plannen voor ecotoxparameters aan de heffingsformule worden toegevoegd waardoor de heffingen op de restlozingen in oppervlaktewater meer gedragsturend kunnen gemaakt worden, maar de uitwerking daarvan is complex. De regulerende heffing zal in 2006 geëvalueerd en eventueel bijgestuurd worden. Er zal op dat moment ook gekeken worden of en in welke mate ecotoxparameters geïmplementeerd kunnen worden.

Wat het 'grijs water'-project betreft, oordeelde de Europese Commissie dat de subsidiëring staatssteun betrof, maar dat deze onder de voorwaarden opgenomen in het subsidiebesluit kon toegelaten worden. De geldig ingediende projecten voldoen echter niet aan die gestelde voorwaarden. Er wordt op dit moment bekeken hoe dit kan bijgestuurd worden. Om deze reden was en is het echter erg onwaarschijnlijk dat het voorziene krediet bij de begrotingsopmaak 2005 volledig kon aangewend worden.

De heer *Rudi Daems* verduidelijkt zijn vraag over de verkoop van de VMW-bekkens. Hij stelt dat er destijds was beslist dat als de VMW zou worden verkocht, de opbrengsten naar het budget Leefmilieu zouden gaan om de dotatie aan de RIO-subsidiëring te verhogen en op die manier de achterstand bij de aanvragen weg te werken.

De *minister* had de vraag verkeerd begrepen en zegt dat er bij de realisatie 50 miljoen euro extra naar de RIO-subsidies is gegaan ten voordele van de gemeenten. De heer *Rudi Daems* merkt op dat dit bedrag vorig jaar bij de begrotingscontrole 2004 opnieuw is geschrapt.

De heer *Erik Matthijs* zegt dat de verkoop toen waarschijnlijk nog niet was doorgegaan. Bij de begrotingscontrole 2003 was er in 100 miljoen euro voorzien voor de verkoop van de VMW. Uiteindelijk is dat opgedreven tot 120 miljoen euro. Daarvan was 50 miljoen euro bestemd voor de subsidiëring van de aanleg van gescheiden gemeentelijke rioleringen. Vorig jaar is dat niet gerealiseerd en daarom is dat automatisch in de begrotingscontrole geschrapt.

De heer *Rudi Daems* stelt dat de vraag blijft wat er met de opbrengst van de verkoop van de VMW-aandelen gaat gebeuren. Blijkbaar gaat 80 miljoen euro naar de algemene middelen en dat bedrag is afkomstig van de opbrengst van de verkoop van de twee bekkens Kluizen en Blankaart. De *minister* zegt dat de kredieten al ingeschreven waren in 2003 onder dezelfde voorwaarden en onder de vorige regering is de verkoop noch in 2003 noch in 2004 kunnen doorgaan. De verkoopsovereenkomst van de waterbekkens werd eind 2004 ondertekend. De kredieten voor de gemeentelijke rioleringen werden daarop vrijgegeven en werden nog eind 2004 vastgelegd. Om technische redenen zijn de inkomsten pas in 2005 in de begroting opgenomen. Verder zijn er binnen de Vlaamse Regering afspraken gemaakt om de subsidiëring voor de gemeentelijke riolering verder te verhogen.

De heer *Rudi Daems* zegt dat in het verslag van het Rekenhof staat dat de opbrengst van de verkoop van de bekkens niet binnen Leefmilieu blijft, maar naar de algemene middelen verhuist. De *minister* zegt dat dit klopt. Er worden in de rioleringen de nodige middelen geïnvesteerd. Er is nu al 50 miljoen euro naartoe gegaan. Er gaat nog geld naar de rioleringen gaan, maar hij kan daar op dit moment niets meer over zeggen.

De heer *Rudi Daems* vraagt waar er staat dat de 50 miljoen van de 80 miljoen euro naar de RIO-subsidie gaat. De heer *Sammy Wuyts*, raadgever van de minister, antwoordt dat de vorige Vlaamse Regering heeft beslist dat de kredieten van 50 miljoen extra boven de recurrente extra 63 miljoen

euro geblokkeerd bleven totdat de verkoop van de aandelen werd gerealiseerd. Bij de verkoop zou dit bedrag pas worden vrijgegeven. In 2003 waren de middelen ook al ingeschreven. Toen zijn de aandelen niet verkocht en mochten de kredieten ook niet worden gebruikt. In 2004 was de situatie hetzelfde, maar werden de waterbekkens wel verkocht. Op het einde van het jaar werd de 50 miljoen euro in een keer vastgelegd.

De heer *Rudi Daems* vraagt of dat bedrag in de begrotingscontrole 2004 is vastgelegd. De heer *Sammy Wuyts* stelt dat dit was ingeschreven in de begroting 2004 en op het einde van het jaar is vastgelegd en dat dit terug te vinden is in de uitvoeringsrekening van 2004. De heer *Erik Matthijs* merkt op dat men een onderscheid moet maken tussen de 80 miljoen euro uit de verkoop van de bekkens die een rol speelt in de ESR-boekhouding, en de 40 miljoen euro voor de aandelen die alleen kasmiddelen zijn en die geen beleidsruimte geven.

Wat het 'grijs water'-project betreft, is het de heer *Rudi Daems* niet duidelijk welk project hier juist voorligt. Hij blijft ervan overtuigd dat het project dat destijds voorzien was, met name het recupereren van productiewater, de goedkeuring van Europa wegdroeg. Hij vraagt of het oorspronkelijk ingediende project gewijzigd werd, en of er ander water aangevoerd werd dan voorzien.

De heer *Daems* herhaalt zijn vraag om de 30 miljoen euro van de algemene middelen, zoals oorspronkelijk voorzien, naar Leefmilieu te verschuiven.

II.2. Duingebieden

De heer *Patrick Lachaert* constateert dat de schadevergoedingen in verband met het Duinendecreet stijgen. Hij vraagt of dit een begroting is op basis van uitgesproken vonnissen of arresten of wat de verklaring hiervoor is.

Antwoord van de minister

Volgens de *minister* bedraagt de meervraag bij de begrotingscontrole 2005 op artikel 361B3001 (uitgaven in verband met de schaderegeling in uitvoering van de duinendecreten) 300.000 euro. Voor

2005 was voor dit artikel slechts in een budget van 343.000 euro voorzien. In oktober 2004, kwam een aanvraag tot schadevergoeding binnen van de Koninklijke Schenking voor goederen gelegen te De Panne. De berekening van het in dit dossier verschuldigd bedrag wijst uit dat in dit dossier alleen al een vergoeding van 967.192,75 euro door het Vlaamse Gewest verschuldigd is. De helft, 483.596,38 euro, is ten laste van het Minafonds. De andere helft is ten laste van het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. Daarnaast zijn er op heden ook nog een vijftal administratieve schadevergoedingsaanvragen in behandeling, waarvan er drie eerder beperkt in omvang zijn, één vermoedelijk omvangrijk zal zijn en bij één de orde van grootte nog onbekend is. De meervraag van 300.000 euro is gebaseerd op de som van de lopende dossiers, verminderd met het reeds beschikbare krediet.

Benevens de administratieve schadevergoedingsaanvragen, zijn er ook nog steeds de schadevergoedingsdossiers waarvoor de betrokkene een gerechtelijke procedure heeft opgestart. In het kader hiervan kan er steeds een veroordeling van het Vlaamse Gewest tot betaling van een hogere schadevergoeding of tot uitbetaling van intresten binnenkomen bij wijze van een bij voorraad uitvoerbaar verklaard vonnis. In dergelijke gevallen moet het bedrag waartoe het Vlaamse Gewest werd veroordeeld onmiddellijk kunnen vastgelegd worden. Die bedragen kunnen echter weliswaar nooit op voorhand sluitend begroot worden, aangezien de begroting in deze gevallen afhangt van het oordeel van de rechter.

II.3. Bodemsanering

De heer *Bart Martens* merkt met tevredenheid op dat de budgetten voor bodemsanering gestegen zijn. Deze trend moet worden voortgezet, want Vlaanderen ligt nog volop bezaaid met tal van 'black points', die spijtig genoeg niet allemaal in PPS-verband, zonder overheidsmiddelen, gesaneerd kunnen worden. Hij vraagt zich wel af in hoeverre die vrijgekomen middelen het mogelijk maken om projecten zoals Balmatt, waarover unaniem een resolutie in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, gedeblokkeerd kunnen worden. Hij stelt zich dezelfde vraag voor het project van Willebroek-Noord, waar al heel veel voorbereidend werk is gebeurd en waarvan hij nu hoort dat dit zou gedeblokkeerd zijn, en voor La Floridienne,

samen de drie prioritaire projecten die tijdens de vorige legislatuur naar voren waren geschoven.

De heer *Rudi Daems* meent dat voor de bodemsanering er een positieve evolutie is, maar de Vlaamse 10 miljoen euro staat natuurlijk in schril contrast met de 200 miljoen euro van de Nederlandse overheid voor de aanpak van de bodemsanering. De vraag is wat er zal gebeuren met de centen voor bodemsanering? Het Balmatt-project alleen al vergde vorig jaar 5 miljoen euro voor de sanering. Als dat opnieuw het geval is, is het potje al bijna op volgens de spreker.

Inzake het bodembeleid heeft de heer Daems een vraag over artikel 361B4144 (uitgaven in toepassing van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering). Er is naast een verhoging met 1 miljoen euro voor studies en onderzoeken, een verhoging van 5,3 miljoen euro voor "de terugbetaling van de door de OVAM geprefinancierde uitgaven". Wat wordt met dit laatste concreet bedoeld?

Hij merkt ook een beperking van de investeringen voor de uitvoering van het convenant met Umicore (361B4151). Blijkbaar heeft dat te maken met een vertraging van een aantal saneringsprojecten die in voorbereiding zijn. De spreker vraagt aan de minister om dit te duiden en vraagt waarom het zeer belangrijke project-Bankloop goed opschiet, terwijl andere projecten met een veel groter gezondheidsrisico daardoor wellicht meer op het achterplan terecht zullen komen?

Antwoord van de minister en repliek van de leden

Samen met de ministers Van Mechelen en Moerman heeft de *minister* voor Balmatt een oplossing gevonden. De 5 miljoen euro van het Bodembeschermingsfonds via de OVAM aangevuld met 5 miljoen euro voor de afbraak van de gebouwen en de 1 miljoen euro van Europa vormen samen 11 miljoen euro voor de sanering van Balmatt. Ook voor Willebroek-Noord zijn er oplossingen in samenwerking met de NV Zee-kanaal. De middelen voor La Floridienne waren reeds eerder vastgelegd.

De verklaring voor "de terugbetaling van geprefinancierde uitgaven" is dat bij het uitvoeren van de ambtshalve sanering gefinancierd door het Mina-

Fonds een vordering ontstaat op de betreffende rechtspersoon waar de sanering uitgevoerd wordt. De uitstaande vorderingen bedragen samen meer dan 100 miljoen euro. Slechts een klein gedeelte van dat bedrag zal effectief teruggevorderd kunnen worden onder meer vanwege faillissementen. Het ontwerp van programmadecreet bepaalt dat de teruggevorderde middelen gebruikt kunnen worden in het bodembeschermingsfonds. Ze vloeien niet terug naar de algemene middelen.

Wat de saneringsprojecten Bankloop en Hoboken betreft, worden de investeringen in het Umicore-convenant niet beperkt. Er is wel een verschuiving tussen twee begrotingsartikelen waarin de kosten van het convenant met Umicore worden gedragen. ESR verplicht een onderscheid te maken tussen investeringskosten en studiekosten. De reden voor de verschuiving is het sneller dan oorspronkelijk ingeschat afwerken van de voorstudie over de sanering van de Bankloop. De Bankloop krijgt prioriteit en zal vlugger gesaneerd worden. Het krediet van 950.000 euro wordt verschoven naar het hoofdstuk Investeringskosten.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat de Groen!-fractie de beslissing van de minister aangaande Balmatt waardeert, maar tegelijkertijd vragen heeft bij het feit dat het bedrag van 5 miljoen euro, integraal naar één project gaat. Hij stelt dat Vlaanderen nog andere Balmattjes heeft, en wijst erop dat het budget voor sanering de komende jaren gevoelig zal moeten stijgen.

II.4. Natuur, bos en groen

De heer *Rudi Daems* stelt dat de Groen!-fractie heel sterk aandringt op een verhoging van de kredieten voor de ondersteuning van de milieu- en natuurverenigingen om zo een gevaarlijk precedent in het subsidiëringsbeleid te vermijden. Hij apprecieert dat naar de Groen!-fractie werd geluisterd. Eveneens positief zijn de middelen voor sensibiliserende en educatieve instrumenten voor de werking van bosgroepen, milieuontmoetingen op school en dergelijke.

De heer *Rudi Daems* betreurt dat het budget voor Natuur verder de dieperik ingaat. In de begroting voor 2005 was de situatie al vrij erg. Er werd beknibbeld op de inrichting, op het aan-

koopbeleid. Nu komt daar nog een drastische daling bij. Hij meent begrepen te hebben dat dit wordt gedaan voor de uitbouw van NME-centra (Natuur- en Milieu-educatie). Op zich is dat natuurlijk waardevol volgens de spreker. Wel is het verrassend dat het gemakkelijkste budget hiervan de dupe wordt.

Er is ook een neerwaartse trend in het budget voor Milieu en Gezondheid. In de begroting van 2005 was dat al het geval. De middelen dalen nu verder. De heer *Daems* beweert dat de minister steeds heeft gezegd dat hij Milieu en Gezondheid belangrijk vindt. Hetzelfde wordt vastgesteld in het budget voor Welzijn. Betekent dit dat deze dossiers stilaan worden afgebouwd?

Antwoord van de minister en repliek

Minister *Kris Peeters* is van mening dat er niet wordt beknibbeld op het aankoopbeleid. De daling van het artikel 361B7003 (verwerving, beheer en investeringsuitgaven afdeling Bos en Groen) met 351.000 euro en van het artikel 361B7005 (verwerving, investering en investeringsuitgaven afdeling Natuur) met 380.000 euro heeft geen invloed op het beheer of aankoop van natuur of bosgebied. Het heeft betrekking op andere investeringsuitgaven. Bovendien werden de middelen gebruikt voor compensaties op andere artikels van de afdeling Bos en Groen en de afdeling Natuur.

Voor Natuur gaat 300.000 euro vastleggings- en investeringskredieten naar 361B3001 (uitgaven in verband met de schaderegeling in uitvoering van het duinendecreet van 14 juli 1993), 80.000 euro naar basisallocatie 1201 (specifieke werkingskosten inzake natuurbehoud) van het programma 61.2 en 350.000 euro ordonnanceringskredieten naar artikel 361B5221 (investeringsubsidies ter verbetering van de natuurkwaliteit in de open ruimten).

De leefmilieubegroting voor Milieu en Gezondheid daalt volgens de minister niet. Het is niet de bedoeling dit item af te bouwen. In de beleidsnota wordt gewezen op het belang van Milieu en Gezondheid.

De heer *Rudi Daems* verduidelijkt dat zijn vraag over Natuur niet enkel over aankoopbeleid ging. Hij stelt vast dat in de begrotingscontrole Natuur

grote bedragen geschrapt worden: het artikel 361B1207 (uitgaven in verband met studies, projecten en beheersovereenkomsten in het kader van het natuurbehoud, -beheer en -ontwikkeling) en het artikel 361B3303 (subsidies ter verbetering van de natuurkwaliteit in de open ruimten) worden beide met 1 miljoen euro verlaagd, terwijl bij de aankopen, basisallocatie 361B7005 (uitgaven in verband met de verwerving en het beheer van het patrimonium) 380.000 euro wegvalt bij de vastleggingskredieten en nog eens 730.000 euro bij de ordonnanceringskredieten. Daarmee is Natuur de grootste dupe van de besparingen, terwijl het in 2004 ook reeds veel moest inleveren, en het natuurrapport van vorige maand niet erg rooskleurig was. De heer Daems kondigt aan over die punten amendementen te zullen indienen. De amendementen strekken ertoe de bedragen onder artikelen 361B1207, 361B3303, 361B7005, 361B3306 en 361B7003 van het Minafonds, afdeling Natuur en afdeling Bos en Groen, ongewijzigd te laten ten opzichte van de initiële begroting 2005.

II.5. Integraal waterbeleid

De heer *Rudi Daems* heeft een aantal zaken niet teruggevonden, maar dat wil niet zeggen dat ze er niet in staan. Er zijn basisallocaties die een algemene benaming hebben gekregen. Zijn daar middelen voor vrijgemaakt? Voor de uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid, en vooral de uitbouw van de bekkens en deelbekkens, zijn wel wat middelen nodig.

Antwoord van de minister en repliek

Minister *Kris Peeters* verduidelijkt dat het integraal waterbeleid en meer specifiek de bekkenwerking de werking van de huidige op zichzelf staande structuren moet optimaliseren en integreren. Het zou niet getuigen van goed bestuur om voor deze geïntegreerde werking een nieuwe afzonderlijke structuur op te zetten die extra middelen vereist. Samenwerking moet de mogelijke synergieën maximaal benutten. In het kader van de uitvoeringsbesluiten die in voorbereiding zijn, zal wel een beperkte kredietverhoging nodig zijn voor de bekkenbeheerders. Realistisch gezien zullen deze bijkomende middelen echter pas vanaf 2006 nodig zijn.

Groen! heeft betreffende het waterbeleid volgens de heer *Rudi Daems* geen bezwaar tegen de integratie van werking en diensten, maar stelt vast dat er erg weinig gebeurt met de werking van bekkens en deelbekkens: aan het uitvoeringsbesluit op het decreet dat vorig jaar al klaar was, wordt niet verder gewerkt. De spreker wil weten waar het probleem ligt. Hij vreest dat de doelstelling om de deelbekken- en bekkenplannen tegen eind 2006 rond te krijgen, zeker niet zal gehaald worden als er nu geen actie komt.

II.6. Vlaams Fonds Tropisch Bos

Mevrouw *Vera Dua* wil even nader ingaan op het Vlaams Fonds Tropisch Bos. De minister is daar een koele minnaar van. Misschien realiseert hij zich onvoldoende wat het opzet is van dat fonds en waarom het zo belangrijk is. Toen het werd opgestart, was het duidelijk dat het verder moest worden uitgebreid om ten minste de vergelijking te kunnen doorstaan met wat er in het buitenland gebeurt.

Het gaat om een geregionaliseerde bevoegdheid. Het is de bedoeling dat eindelijk de verantwoordelijkheid wordt opgenomen ten aanzien van alles wat te maken heeft met de Bosconventie. Er was afgesproken dat alle westerse landen hierin hun rol zouden spelen. In de buurlanden worden er enorme inspanningen geleverd. Nederland heeft bijvoorbeeld een apart fonds met een aantal medewerkers en ondersteunt lokale projecten inzake duurzaam bosbeheer, de bescherming van de inheemse volkeren, het behoud van de biodiversiteit, het tegengaan van het kappen van het tropisch regenwoud.

Er zijn heel wat projecten. Er is ook een instantie om die projecten te beoordelen. Misschien heeft ze nog te kampen met kinderziektes. Mevrouw *Dua* herinnert zich wel dat voormalig minister-president *Dewael* met zeer veel enthousiasme de oprichting van het fonds heeft gesteund. Opperhoofd *Raoni* van de *Kaiapó*-indianen werd door hem ontvangen.

De essentie is dat er in de tropen verschrikkelijke dingen gebeuren. De westerse landen moeten hun steentje bijdragen om de ontbossing tegen te gaan. Wat de spreker betreft, kan de minister de middelen heroriënteren of wijzigen, maar zij vraagt

hem met aandrang om het fonds te behouden. De Vlaamse NGO's hebben daar bij de minister al op aangedrongen. Zij wil gerust discussiëren over de beste manier van beheren en over de waarde van de projecten, maar het fonds moet blijven bestaan en in de geest van de oprichting zelfs worden uitgebreid. Het fonds wordt bij de begrotingscontrole ingekrompen, ook al zijn er ontzettend veel aanvragen. Mevrouw Dua vraagt wat de plannen zijn van de minister.

De heer *Bart Martens* sluit zich bij die vraag aan en deelt mee dat de heer Jan Roegiers ook een vraag om uitleg hierover heeft ingediend. Hij hoopt dat die nog aan bod kan komen.

Ook voor zijn fractie was het een verrassing dat de middelen van dat fonds worden gehalveerd, vooral nadat hij aan de minister een vraag stelde over de handel in illegaal gekapt hout. In zijn antwoord verwees de minister naar dat fonds als een van de instrumenten waarover de Vlaamse overheid beschikt om het – vaak illegaal – kappen van de tropische wouden tegen te gaan. Er bereiken ons alarmerende berichten over de schrikbarende snelheid waarmee, onder andere in het Amazonegebied, het regenwoud verloren gaat.

De bomen worden bijvoorbeeld gekapt voor de aanleg van sojaplantages voor ons varkensvoer. We hebben volgens de spreker niet alleen de taak om dergelijke fondsen en projecten voor duurzaam bosbeheer te stimuleren en ondersteunen, maar ook om ons eigen handels-, ons product- en ons landbouwbeleid onder de loep te nemen. Ons beleid is er in belangrijke mate voor verantwoordelijk dat er heel veel bossen verdwijnen. Naast de sojaplantages zijn er bijvoorbeeld nog de teaken tuinmeubels die onze markt overspoelen. Bossen van honderdduizenden jaren oud gaan voor de bijl voor ons tuinmeubilair. Er moet op verschillende terreinen werk worden gemaakt van het duurzame beheer van het regenwoud en van tropische bossen. Het Vlaams Fonds Tropisch Bos vormt daar een essentieel onderdeel van. Waarom wordt het gehalveerd?

Antwoord van de minister en repliek van de leden

De *minister* antwoordt dat vroeger het secretariaat van het FSC-label volledig door het WWF gefinancierd werd. De afgelopen jaren werden veel inspanningen geleverd om onder meer voor tuin-

meubelen een andere benadering ingang te doen vinden, en om mensen te sensibiliseren. De minister heeft beslist om dat secretariaat voor drie jaar, en voor een niet-onaardig bedrag, te ondersteunen. De stelling dat hij een koele minnaar is van de problematiek van het tropisch bos en het hout, is volstrekt onjuist.

De projecten die op tafel lagen, werden gescreend. Hij stelt dat hij zich voorzichtig uitdrukt, als hij zegt dat ze niet overtuigend waren. Er moet rustig nagedacht worden over wat met het fonds en het beleid verder moet gebeuren. Hij is voorstander van het nemen van de nodige efficiënte maatregelen om het regenwoud en andere tropische bossen te beschermen, maar het geld moet wel efficiënt worden ingezet. Het kan niet dat het geld principieel goed wordt besteed, maar dat het in de praktijk niet wordt besteed aan datgene waarvoor het bedoeld was.

Mevrouw *Vera Dua* vraagt de minister om de lijst van de ingediende projecten, met de evaluatie, te bezorgen. Zij heeft vernomen dat er 114 projectaanvragen zijn. De spreker kan zich voorstellen dat er minder goede projecten bij zijn, maar er zal nooit genoeg geld zijn om alle projecten te honoreren.

Zij had graag vernomen waarop de stelling, dat het grotendeels slechte projecten zijn, is gebaseerd. Zij is geïnteresseerd om me te weten over welke projecten het gaat en wat de evaluatie is van de instantie die de projecten beoordeelt. Op het terrein hoort zij andere geluiden, en zij baseert zich ook op de persteksten die verschillende betrokken groeperingen hebben verspreid.

Minister *Kris Peeters* stelt dat mevrouw Dua verwijst naar de ngo's, die de ondersteuning van het secretariaat appreciëren. Dat kan de consument ertoe aanzetten om bij de aankoop van bijvoorbeeld tuinmeubelen aandacht te hebben voor de problematiek. Het is belangrijk dat de consument ervan overtuigd wordt om een andere houding aan te nemen ten opzichte van tropisch hout. In de mate van het mogelijke moeten die projecten verder ondersteund worden, waarvan de minister overtuigd is dat het geld goed wordt besteed.

Het Vlaams Fonds voor Tropisch Bos beschikt op het Minafonds over twee begrotingsartikelen: artikel 361B1277 (uitgaven in het kader van het

Vlaams Fonds Tropisch Bos) en artikel 361B3306 (subsidies in het kader van het Vlaams Fonds Tropisch Bos). In 2004 werden 173.000 euro aan vastleggingskredieten voorzien, bedoeld voor algemene werkingskosten. De subsidies in het kader van het Vlaams Fonds Tropisch Bos bedroegen 1.055.000 euro. In 2004 was er een prijsvraag volgens de wetgeving van de overheidsopdrachten. Het dagelijkse beheer van het fonds werd uitbesteed aan een consortium van drie ngo's: WWF België, Vereniging voor Bos in Vlaanderen en Groen Hart. Dit contract loopt over een periode van vijf jaar, met een evaluatie na de eerste drie jaar. Voor de eerste periode is voor de selectie en de opvolging van de projecten 506.272 euro uitgetrokken. Na de evaluatie van dit contract moet vervolgens nog eens 341.840 euro betaald worden voor de evaluatie van de projecten en de opvolging ervan. In totaal zijn er 18 projecten gesubsidieerd. In 2002 ging het om 8 projecten voor een bedrag van 497.744 euro, exclusief het contract van het Kastanjeproject. In 2003 werden er 10 projecten voor 626.564 euro gesubsidieerd. In 2003 werden al drie projecten gunstig geëvalueerd voor subsidiëring in 2004.

Bij de begrotingscontrole 2005 werd ter compensatie voor extra uitgaven in de milieusector, namelijk extra middelen voor de overeenkomst VPWvO en voor leefmilieuverenigingen, het krediet op het Vlaams Fonds Tropisch Bos verminderd. Voor dit Vlaams fonds waren enerzijds 160.000 euro werkingskosten uitgetrokken en 874.000 euro voor projecten uit te voeren in het buitenland. Deze bedragen werden teruggebracht naar respectievelijk 60.000 euro en 400.000 euro. In totaal is er een besparing van 574.000 euro.

De minister licht de redenen hiervoor toe. Een eerste vaststelling was dat de verhouding tussen de werkingskosten en de werkelijke projectuitgaven niet goed zat. Er moest onder meer veel energie gestoken worden in de selectie van de projecten. Zo werden voor 2004 15 projecten van de 107 ingediende projecten gehandhaafd door de selectiecommissie, toevertrouwd door de vorige Vlaamse Regering aan voornoemde ngo's. Van die 15 projecten werden er drie geschrapt door de Inspectie van Financiën wegens onvoldoende doelmatig. De twaalf resterende voorstelprojecten werden door de minister goedgekeurd voor een totaalbedrag van 736.996 euro. Naast het selec-

tieprobleem stelt zich daarenboven een serieus opvolgingsprobleem voor die dossiers. De begeleidingskosten voor dit beperkte aantal projecten vindt de minister dan ook te hoog.

Enige kritische zin is nodig als blijkt dat dergelijke hoge bedragen uitgegeven worden voor selectie en opvolging van zo'n beperkt aantal projecten. De minister heeft er wel begrip voor dat de projecten ter plaatse moeten opgevolgd worden en dat daardoor de kosten hoger zijn.

Meer ten gronde moet de vraag gesteld worden in welke mate het departement Leefmilieu aan ontwikkelingssamenwerking moet doen en projecten moet ondersteunen in ontwikkelingslanden. Het milieubeleid heeft in principe de beheerscapaciteit niet in huis of het netwerk in het buitenland om daar werk van te maken en moet die essentiële ondersteuning van nul af aan uitbouwen. De minister is van plan om samen met de betrokken organisaties te bekijken in welke mate het aspect Leefmilieu meer centraal geplaatst kan worden. Het Kastanjeproject is weliswaar vanuit sociaal en ecologisch oogpunt interessant, maar leefmilieu moet de kern zijn. Een mogelijke invalshoek kunnen bijvoorbeeld de CO₂-problemen zijn.

Mevrouw *Vera Dua* zegt dat de projecten niets te maken hebben met ontwikkelingssamenwerking. Dat is ook benadrukt in de discussies met andere departementen. Trouwens de landen in kwestie, onder meer Brazilië, zijn geen ontwikkelingslanden. Het gaat louter om hulp van het westen bij de bescherming van het tropisch regenwoud. Dat past in de Biodiversiteitconventie. Alle andere landen doen gelijkaardige inspanningen. In Nederland bijvoorbeeld is er een apart instituut met een honderdtal werknemers, dat dergelijke kleine projecten ondersteunt. Ervaring heeft immers uitgezeten dat het een goede manier van werken is.

De spreker onderstreept dat er op uitdrukkelijk verzoek van de Inspectie van Financiën een beheersinstantie aangeduid is. De inspectie vond dat het niet hoorde tot de taken van de administratie, maar dat er een externe beheersinstantie moest zijn met voldoende knowhow. Vandaar dat de administratie een beheersinstantie heeft opgericht. De spreker denkt dat het een goede zaak is omdat de knowhow specifiek is.

Mevrouw *Dua* weerlegt de mening van de minister betreffende het Kastanjeproject: zij vindt dat

de bescherming van het regenwoud daarin juist de essentie van de zaak is. Omdat de plaatselijke bevolking, op zoek naar economische middelen, delen van het reservaat en dus van het bos verkoopt of in concessie geeft, is armoede een grote bedreiging voor het tropisch regenwoud. Het unieke van dit project is juist dat er een systeem gevonden werd om uit een inheemse soort olie te maken en op de markt te valoriseren, waardoor de armoede vermindert. De Franse regering was zodanig gecharmeerd door dit project dat er intussen ook steun vanuit Frankrijk komt. Alles wijst erop dat de initiële bedoeling, met name het project te op starten om het later in handen van de plaatselijke bevolking te geven, zal lukken. Het gaat dus zeker niet om weggegooid geld. Het selecteren van de beste projecten uit de aanvragen is volgens mevrouw Dua een goede formule. Zij hoopt dat de minister haar vraag om het fonds te behouden in het achterhoofd zal houden.

De *minister* wenst niet meer in te gaan op concrete dossiers, maar wil wel kwijt dat het beoordelingsmemorandum van 23 oktober 2002 over het Kas-tanjeproject zegt dat het om een socio-economisch project gaat. Het is voor de minister belangrijk dat de beschikbare gelden, hoe beperkt ook, zo goed mogelijk besteed worden. Hij pleit voor een door-gedreven overweging en nauwlettende controle.

II.7. Mestbeleid

De heer *Karlos Callens* beweert dat in antwoord op een vraag, de minister hem beloofde een studie over de werking van Rendac en de invloed van een buitenlandse multinational en zijn prijszetting in de landbouw. Is die studie al rond? Wat zijn de resultaten?

Voor zijn tweede vraag over de Mestbank verwijst hij naar een vraag om uitleg over de superheffingen die hij na de bespreking van de begrotingscontrole zal stellen. De superheffingen zijn boetes van duizenden euro die de getroffen landbouwers binnen twee weken moesten betalen. Dat resulteerde in beroepen bij de rechtbank. In de begroting zijn echter niet méér ontvangsten gepland. Is het misschien de bedoeling van de minister om straks positief op de vraag te antwoorden en te zorgen voor een oplossing voor dit financiële probleem? Het gaat over landbouwers die het goed menen. Die heffingen betekenen bijna het einde van hun bedrijf.

Wegens besparingen werd hier en daar een personeelsstop doorgevoerd. De spreker vraagt of dit ook geldt voor de Mestbank? Met het nieuwe MAP wilt de minister de landbouwer enigszins responsabiliseren: hij zal niet meer direct gecontroleerd worden door de Mestbank. De heer Callens kan zich inbeelden dat er dan minder personeel nodig zal zijn dat alleen nog wordt ingezet om de landbouwers te helpen en om hen in te lichten over de voor hen best geschikte werking.

Mevrouw *Tinne Rombouts* herinnert eraan dat in het regeerakkoord staat dat de opbrengsten van de heffingen inzake het MAP moeten worden gebruikt voor stimulerende maatregelen in de sector. Zij verwijst naar de visietekst van de minister met de krachtlijnen voor het nieuwe MAP. Heeft de minister al ideeën over hoe hij de opbrengsten kan gebruiken voor stimulerende maatregelen? Is het de bedoeling er in het nieuwe MAP rekening mee te houden?

Voor de spreker is er onduidelijkheid over de heffingen. Bij de bespreking van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en landbouw werd een oplossing gevonden voor de niet-bestaande bedrijven. Zij worden vrijgesteld van de superheffing van 2003. Vroeger werd gesteld dat het niet mogelijk was om vrijstelling te verlenen voor de superheffing, omdat een aantal veehouders de heffing al betaald zouden hebben. Er werd van uitgegaan dat de geïnde heffing niet kan worden terugbetaald. Na het nieuwe besluit over het uitstel en afstel van de superheffing voor niet-verwerkte mest, schrijft de Mestbank bedrijven aan met de mededeling dat reeds betaalde heffingen zouden worden terugbetaald. Mevrouw Rombouts vraagt de minister bij de juridische diensten na te vragen hoe de vork aan de steel zit om te weten of terugbetalingen wel of niet mogelijk zijn. In het verleden werd gezegd dat terugbetaling niet kan, maar de Mestbank schrijft nu het tegenovergestelde in brieven naar landbouwers.

De spreker heeft ook nog een specifieke vraag over de artikels 361B4143 (vergoedingen ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het mestdecreet van 23 januari 1991 en ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen) en 363B4147 (cofinanciering Vlaams Gewest in het kader van geïntegreerd plattelandsbeleid en PDPO-projecten). Er wordt voor 1,1 mil-

joen euro aan vergoedingen voor gebiedsgerichte verscherpingen ingevolge het Mestdecreet van het ene naar het andere artikel overgebracht. Waarom gebeurt deze herschikking? Waarvoor dienen deze begrotingsposten precies?

Antwoord van de minister en repliek van de leden

Minister *Kris Peeters* ontvangt het eindrapport over de Rendac-studie pas tegen 15 juni 2005. Daarom kan hij niet vooruitlopen op de resultaten. De stabilisering van het contract en het wegwerken van de betalingsachterstand hebben al heilzaam gewerkt en tot een daling van de factuur voor 2005 geleid.

De superheffingen maken deel uit van het vigerende decreet, en worden dan ook in de begroting opgenomen. De superheffingen zullen door het Vlaams Parlement geëvalueerd worden tijdens de discussie over het nieuwe MAP.

Wat de vraag van de heer Callens over de personeelsstop betreft, antwoordt de minister dat de Mestbank deel uitmaakt van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Ook de VLM moet inspanningen leveren om de personeelskosten te beheersen. De Mestbank moet uiteraard zijn mogelijkheden behouden om doeltreffend te controleren en na te gaan waar probleemgebieden en probleembedrijven zich bevinden voor de handhaving van het mestdecreet. Tegelijk zal de Mestbank zich, meer dan vroeger, ondernemingsvriendelijker moeten opstellen voor bonafide bedrijven en deze bedrijven steunen, informeren en stimuleren voor het bereiken van de milieudoelstellingen.

De lijst van gemeenten die een convenant hebben afgesloten is nog niet beschikbaar omdat een aantal gemeenten uitstel hebben gevraagd.

Op de vraag van mevrouw Rombouts over de opbrengst van de heffingen, antwoordt de minister dat het nieuwe MAP steunmaatregelen zal bevatten voor mestverwerkingsinstallaties, de vergroting van de mestopslag, mestbewerking en de opslag van drainwater in de tuinbouw. Tevens wordt wetenschappelijk onderzoek naar mestverwerking aangemoedigd. Deze steunmaatregelen moeten uiteraard nog getoetst worden bij de Europese Commissie.

De brieven van de Mestbank gaan over de terugbetaling van de superheffingen mestverwerking, die ten onrechte geïnd werden, omdat de desbetreffende bedrijven konden genieten van de toepassing van artikel 40bis van het Mestdecreet. Dit artikel werd ingevoegd in het Mestdecreet bij decreet van 12 december 2003 en werd uitgevoerd bij besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005. Daarbij wordt uitstel van betaling van de superheffing mestverwerking verleend aan producenten die een milieuvergunning en bouwvergunning of stedenbouwkundige vergunning voor een mestverwerkingsinstallatie en/of een mestbewerkinginstallatie hebben bekomen evenals aan elke producent die met een vergunde mestverwerkingsinstallatie aanleveringscontracten heeft afgesloten. De opheffing van de heffing is er als de mestverwerkingsinstallatie binnen een bepaalde termijn operationeel is en de gerealiseerde mestverwerking in het productiejaar na afloop van de tweejarige termijn 20 procent hoger is dan de geldende mestverwerking.

Wat de vraag over de reden van de herschikking inzake de artikelen 361B4143 en 363B4147 betreft, stelt de minister dat er in verband met de uitbetaling van de vergoedingen voor (beheersovereenkomsten) gebiedsgerichte verscherpingen in wezen niets verandert. Door de opsplitsing van de begrotingspost wordt duidelijk gemaakt welke betalingen gebeuren in het kader van het Programmeringsdocument Plattelandsontwikkeling. Aldus wordt duidelijk aangegeven over welke begrotingsmiddelen de minister van Landbouw beschikt in het kader van de Plattelandsontwikkeling.

II.8. Andere thema's

Volgens de heer *Erik Matthijs* heeft het Rekenhof een heel interessant document uitgebracht over de dotatiedoorstorting aan de VOI's. Dat is volgens de heer Matthijs een echt kluwen. Dat bepaalde herschikkingen zijn gebeurd, vindt hij alleszins positief.

De heer *Rudi Daems* vraagt of de Grondenbank is opgenomen in de begroting?

De minister heeft een rondetafelconferentie aangekondigd die zal worden gehouden op 29 juni 2005. De Groen!-fractie zal daar zeker op aanwezig zijn. Het jaarverslag van de ombudsman stelt nog

maals duidelijk dat er een en ander schort aan het gemeentelijk ondersteuningsbeleid. De Vlaamse overheid moet in een ernstig ondersteuningskader voorzien. De milieu-inspectie kan die zaak met de huidige mankracht niet aan.

Een paar maanden geleden werd er een beslissing genomen over de langetermijnvisie betreffende het Schelde-estuarium. Zijn daar al deelbudgetten voor uitgetrokken? Is er in extra geld voorzien voor ruiming? Door de verruiming van de definitie van maritieme toegang gaan heel wat middelen naar de ruiming van het Deurganckdok en andere getijdengebonden dokken. Voor een deel valt die ten laste van het budget voor fietspaden in het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU). Wat zal er in de toekomst gebeuren? Het budget voor fietspaden in het FFEU gaat er verder op achteruit, terwijl in het budget voor Leefmilieu geen extra middelen zijn uitgetrokken voor de ruiming van waterlopen.

Antwoord van de minister en repliek

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat de organisatie van de handhaving en de daarmee gepaard gaande verdeling van taken en bevoegdheden op dit moment aan de gang is. De verdeling en aanwending van de begrotingsmiddelen moet in functie van de resultaten gebeuren en maakt dus nog geen voorwerp uit van de begrotingscontrole 2005.

De operaties in het kader van de Grondenbank zijn terug te vinden in de VLM-begroting. Zij worden op twee manieren gefinancierd. Een deel van de middelen is afkomstig van diverse administraties. De afdeling Natuur financiert bijvoorbeeld de Blankaart en AWZ het overstromingsgebied Kruikeke. Deze middelen worden gestort op de VLM-rekening. Voor een ander deel van de middelen gebruikt de VLM haar eigen vermogen.

Wat de vraag over het Schelde-estuarium betreft, zijn de budgetten voor de voorbereiding van de invulling van de Langetermijnvisie Schelde-estuarium, en meer bepaald de Ontwikkelingsschets 2010, opgenomen op het Vlaams Infrastructuurfonds. Het gaat onder meer om kosten voor procesbegeleiding, aanvullend studiewerk en ondersteuning bij de te doorlopen procedures. De budgettaire impact van de eigenlijke werken zal op zijn vroegst in 2007, en waarschijnlijk pas vanaf 2008 optreden.

Tot slot stelt de minister dat de ruiming van waterlopen in het kader van openbare werken een totaal andere doelstelling heeft dan de ruiming in het kader van leefmilieu. De extra kredieten voor de ruiming bij openbare werken moeten de maritieme toegang verzekeren. Er worden prioritair extra middelen uitgetrokken voor de leefmilieuverenigingen, om oude lasten te honoreren en voor bodemsanering. Er wordt gewerkt aan een structurele oplossing zodat baggerwerken en het verwerken van de specie budgetvriendelijker kunnen plaatsvinden. Omdat er keuzes gemaakt moeten worden, gaat men stap voor stap vooruit.

De heer *Rudi Daems* constateert dat er voor de ruiming waterlopen er plots snel middelen gevonden worden voor de ruiming van het Deurganckdok, terwijl gemeenten, provincies en het Vlaamse Gewest al lang vragende partij zijn om het budget voor ruiming van waterlopen in het algemeen op te trekken.

De *minister* vindt het evident dat er voor het Deurganckdok extra inspanningen gedaan worden, en zegt dat hij constant moet woekeren met de middelen die hij heeft.

III. INDICATIEVE STEMMING

De amendementen nummers 1 tot 5 van mevrouw Vera Dua en de heer Rudi Daems worden eenparig verworpen met 12 stemmen.

Het deel Leefmilieu en Natuur van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2005 wordt in een indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

B. LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER YVES LETERME, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2005 werd op 24 mei 2005 besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid. De sub-

commissie bracht hierover op 2 juni 2005 verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

Mevrouw *Tinne Rombouts*, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 19-A/5-F). Het deel Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid geeft geen aanleiding tot verdere opmerkingen en wordt bij een indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

C. RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

De heer *Dirk Van Mechelen*, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening geeft toelichting bij de wijzigingen van de begrotingscontrole 2005 voor de programma's 62.1 Ruimtelijke ordening, stedenbouw en grondbeleid en 62.2 Monumenten en landschappen, archeologie en varend erfgoed.

Bij de opmaak van de begroting 2005 werden de beleidskredieten en betalingskredieten ingeschat rekening houdend met de benuttingsgraad van de kredieten in de voorbije jaren. Er werd afgesproken dat, indien de betalingskredieten ontoereikend zouden blijken, er een aanpassing zou gebeuren bij de begrotingscontrole 2005. Deze afspraken zijn nageleefd en uitgevoerd.

Verder was er ook in de schoot van de Vlaamse regering afgesproken dat binnen de domeinen waar er een zware betaalachterstand ontstaan was, deze achterstand zou worden ingelopen in de periode 2004-2006. De betaalproblematiek situeert zich bij onderwijs (meer bepaald investeringen voor RAGO), mobiliteit (De Lijn), huisvesting (sociale woningbouw), Wetenschapsbeleid (projecten via IWT) en monumenten en landschappen. Door de inspectie van Financiën is er een raming gemaakt van deze tekorten. Op bovenvernoemde

posten hebben er dan ook een aantal grote inloophbewegingen plaats gevonden.

Het tekort dat in het programma 62.2 Monumenten en landschappen moet aangepakt worden, situeert zich in de basisallocaties 53.01, 63.03 en 63.04, die respectievelijk de voorziene aandelen behelzen van het Vlaamse Gewest in de toekenning van een restauratiepremie in de privé-sector, de openbare sector en de sector eredienst. Hier was er traditioneel sprake van een groot onevenwicht tussen de vastleggings- en ordonnanceringskredieten.

Er werd een kleine 11 miljoen euro gereserveerd om het evenwicht onder deze specifieke basisallocaties te herstellen: het ordonnanceringsbudget van de drie bovenvernoemde basisallocaties worden structureel verhoogd: voor de privé-sector met 1.890.000 euro, voor de openbare sector met 4.000.000 euro en voor de sector erediensten met 5.000.000 euro. Hierdoor is het evenwicht tussen OK en VK grosso modo hersteld. De vastleggingskredieten voor privé-restauraties bijvoorbeeld bedragen momenteel 13.595.000 euro en de ordonnanceringskredieten 11.890.000).

Naast de aanzuivering van de betaalkredieten vermeldt de minister nog enkele andere aanpassingen. In het programma 62.1 Ruimtelijke ordening stelde zich een probleem bij de basisallocatie 12.32 (allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening en externe ondersteuning bij de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen) en de basisallocatie 40.20 (subsidies voor intergewestelijke en internationale projecten alsmede cofinanciering voor communautaire initiatieven inzake ruimtelijke ordening). Uit de oplijsting voor welke studies of projecten er in 2005 zeker een betaling moet gebeuren, blijkt dat het initiële niveau van ordonnanceringskredieten ontoereikend was. Vandaar werd het betalingskrediet verhoogd met respectievelijk 500.000 euro en 38.000 euro voor de hierboven genoemde basisallocaties. Deze verhogingen worden gedeeltelijk gecompenseerd op basisallocatie 43.24 (subsidies aan gemeenten voor de opleiding en de betaling van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren). Uit de betalingskalender blijkt dat er zich hier een licht overschot manifesteerde.

In het programma 62.2 Monumenten en landschappen werden nog een aantal andere aanpassingen doorgevoerd. De minister is van mening

dat ze geen onderwerp zijn voor grote politieke discussies.

De misschien opvallendste wijziging is de creatie van basisallocatie 41.40 (terugstorting aan het Vlaams Fonds voor de Lastendelging ter aanzuivering van de prefinanciering) met een budget van 10 miljoen euro. Op 21 januari 2005 besliste de Vlaamse Regering haar goedkeuring te hechten aan een ontwerp van dading tussen NV Stagro in vereffening en het Vlaamse Gewest. Deze dading voorziet in de uitbetaling van een schadevergoeding van 20 miljoen euro in 2005 en 8 miljoen euro in 2006. Het reglement van het Vlaams Fonds voor Lastendelging (VFLD) vermeldt dat de helft van de schadevergoeding voor de helft moet aangerekend worden op het programma 62.2 Monumenten en landschappen en voor de helft moet aangerekend worden aan het VFLD. Het bedrag voorzien op deze basisallocatie wordt gebruikt ter aanzuivering van de prefinanciering van het VFLD.

De tweede wijziging doet zich voor bij de dotatie aan het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE), die licht werd verhoogd met 110.000 euro tot een bedrag van 4.296.000 euro. Enerzijds wordt er 60.000 euro geheralloceerd vanuit basisallocatie 52.03 ter financiering van de werkmiddelen. Anderzijds stijgt de dotatie met 50.000 euro door een overheveling vanuit de bestaansmiddelen. Enkele werknemers van het VIOE werden nog via de bestaansmiddelen betaald. Op deze manier staat vanaf nu het VIOE volledig in voor de uitbetaling van al haar werknemers.

De minister stelt dat een derde wijziging verband houdt met het budget onder basisallocatie 43.09 (subsidies aan intergemeentelijke archeologische diensten) dat wordt verhoogd met 50.000 euro. Hierdoor kan naast de vier goed functionerende intergemeentelijke archeologische diensten (Kale Leie, Brugge en Ommeland, Antwerpse Kempen, Waasland) die elk kunnen rekenen op een subsidie van 50.000 euro, een vijfde dienst in Zuidoost-Limburg worden gesubsidieerd.

Tot slot werd voor de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA) 876.000 euro in beleidskredieten voorzien, conform de beheersovereenkomst 2002-2006 tussen deze maatschappij en het Vlaams Gewest en die door onder meer Renaat Landuyt werd afgesloten. Oorspronkelijk waren hiervoor FFEU-middelen (Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige

Investeringsuitgaven) voorzien. Aangezien deze middelen uitgeput waren, wordt er via de begrotingscontrole 2005 opnieuw geld voorzien voor de KMDA.

II. BESPREKING

De heer *Wim Van Dijk* vraagt inzake de restauratiepremies binnen welke termijn de wachttijden kunnen worden weggewerkt door de aanpassingen van de kredieten die nu werd doorgevoerd.

De *minister* antwoordt dat zodra het Vlaams Parlement de begrotingscontrole heeft goedgekeurd effectief kan worden geordonnanceerd en uitbetaald. Een inspanning van 11 miljoen euro om het verschil tussen beleids- en betalingskredieten weg te werken en om sneller te kunnen ordonnanceren, is echter geen kleine inspanning. De beleidskredieten blijven constant en volstaan in ieder geval voor de privé- en openbare sector om aan de ingediende dossiers te beantwoorden. Voor de sector erediensten wordt getracht prioriteiten vast te leggen. In verband met de sector erediensten wordt ook nagegaan wat werkelijk onder Monumentenzorg valt en wat met andere kredieten moet gefinancierd worden. De minister geeft het voorbeeld van veiligheidssystemen. Heeft dit te maken met een goed beheer van een eigen patrimonium of is dit Monumentenzorg?

III. INDICATIEVE STEMMING

Het deel Ruimtelijke ordening en Onroerend Erfgoed van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2005 wordt in een indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen bij 1 tegenstem.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Tinne ROMBOUTS

Patrick LACHAERT

Stern DEMEULENAERE

Karlos CALLENS

Rudi DAEMS
